

ขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19

SOCIAL SCIENCE STUDENTS' MORAL SUPPORT AND MOTIVATION
IN STUDYING IN COVID 19 SITUATION PANDEMIC,
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY ISAN CAMPUS

¹สิทธิพร เกษจ้อย, ²พระวรชาติ ทะสา,

³พระมหาสัจจารักษ์ ไร่สงวน, ⁴ปนัดดา ศรีภา และ ⁵วรารัตน์ อูปป็น

¹Sitthiporn Khetjoi, ²Phra Worachat Thasa,

³Phramaha Saccarak Raisanguan, ⁴Panadda Sripa and ⁵Wararat Ouppin

¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

¹Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Thailand

¹Corresponding Author: piakealexander@yahoo.com

Received:2023-01-29

Revised:2023-02-09

Accepted:2023-04-29

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 2) เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 กลุ่มประชากรตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะ สังคมศาสตร์ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 124 คน คณะผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodologies) โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถิติในการ วิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 124 คน ส่วนมากร้อยละ 71.80 เป็น เพศหญิง ร้อยละ 28.20 เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.30 มีอายุระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 31.50 ศึกษาในระดับ การศึกษาชั้นปีที่ 1 มีระดับรายได้ของครอบครัวระหว่าง 5,000 -10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 79.80

2. ระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านครอบครัว ($\bar{x}=3.94$) ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน ($\bar{x}=3.70$) และด้านการศึกษา ($\bar{x}=3.61$)

3. จากการศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ

1. มหาวิทยาลัยควรจัดหาอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนระบบออนไลน์สำหรับนักศึกษาที่มีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ยังไม่พร้อม
2. มหาวิทยาลัยควรจะมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการเรียนการสอนให้กับครอบครัวของนักศึกษาได้เข้าใจถึงกระบวนการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการเรียนการสอน เพราะส่วนมากครอบครัวจะเข้าใจว่า การเรียนออนไลน์ไม่ใช่การเรียน

คำสำคัญ: การเรียน; ขวัญและกำลังใจ; นักศึกษา; สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19

Abstract

This study intended for, 1) to examine the personal variables of the Northeast Campus students in the Faculty of Social Sciences at Mahamakut Buddhist University, 2) to investigate the degree of morale and morale in the faculty of social sciences at the Isan campus of Mahamakut Buddhist University in perspective of the COVID-19 pandemic, and 3) to research strategies for raising the faculty of social sciences students' morale at the Isan campus of Mahamakut Buddhist University. In the COVID-19 outbreak condition. The sample population was 124 students from the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Rajabhat University, Isan Campus, Khon Kaen Province. The research team applied the integrated research methodology by using questionnaires and interviews. The analytical statistics were percentage, mean and standard deviation of the interview content analysis.

The findings revealed that

1. The sample population, which comprised of 124 students from the Faculty of Social Sciences, was, 71.80% of them are female, which is the majority. 79.80% of the population is male,

32.30% is between the ages of 20 and 25, 31.5% is in their first year of school, and 31.5% has a monthly family income of between 5,000 and 10,000 baht,

2) The morale and academic morale of the Mahamakut Buddhist University's social science faculty students. The COVID-19 outbreak was at a high level generally at the Isan campus ($x = 3.75$). The family component had the highest mean when all other factors were considered, followed by the lifestyle of learning element ($x=3.70$) and the education aspect ($x=3.61$), and

3) from the investigation on student morale and morale in the Faculty of Social Sciences. The following suggestions are made in view of the COVID-19 outbreak by Mahamakut Buddhist University, Isan Campus; For students whose online learning equipment is not yet available, universities should: 1) Provide adequate and relevant equipment; 2) Make the teaching process known to families. As most families are aware that online learning is not learning, it is important that children comprehend the teaching and learning process during the COVID-19 outbreak.

Keywords: Studying; Students; Moral Support and Motivation; Covid 19 Pandemic Situation

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านต่างๆ พัฒนาอย่างรวดเร็วต่อเนื่องไม่หยุดยั้งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยและให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนในแต่ละช่วงวัย การศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ มีศักยภาพในการใช้ชีวิต ตลอดสู่การพัฒนาประเทศ ประเทศที่ประชาชนมีความรู้ มีการศึกษามีศักยภาพที่ช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยให้ประเทศชาติมีการพัฒนาก้าวหน้าต่อไปในอนาคต การศึกษาจึงเปรียบเสมือนกระบวนการอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศ โดยที่เริ่มจากการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเต็มความสามารถที่มีอยู่ เพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมรวมไปถึงการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพใน

อนาคต การพัฒนาการศึกษาให้มนุษย์มีทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีทักษะในด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม ถือเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ (Chareontham, 1998) พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2546 ซึ่งกล่าวความตอนหนึ่งว่า "ต้องช่วยกันให้การศึกษาดีขึ้น โดยเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ เพื่อจะได้มีคนที่มีคุณภาพ ครูต้องพัฒนาวิธีการคิด กระตุ้นให้นักเรียนคิดนักเรียนเป็นคนอยากรู้อยากเห็น รักการศึกษาค้นคว้า ให้เด็กเกิดความสงสัย ให้ความสำคัญกับแนวคิดที่แตกต่าง ให้เด็กกล้าแสดงความคิด" ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 22 และ มาตรา 24 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็นได้อย่างเหมาะสม การศึกษาจึงจัดเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ หากประเทศไทยมีการส่งเสริมการศึกษาที่ถูกทิศทาง ตลอดจนวางแผนการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ประเทศนั้นมีต้นทุนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการร่วมกันสร้างประเทศให้ก้าวไกล นั้นรวมถึงหน่วยย่อยอย่างองค์กรด้วยที่หากคัดสรรทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานก็ย่อมส่งผลให้องค์กรพัฒนาได้อย่างก้าวไกลเช่นกัน การพัฒนาทักษะของทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพจึงมีประโยชน์ต่อองค์กรและประเทศชาติ (HR NOTE.asia, 2019) ผู้ที่มีทักษะความสามารถและมีศาสตร์องค์ความรู้ในแขนงต่างๆ ก็จะมีโอกาสถูกเลือกมากกว่าคนที่มีทักษะความสามารถน้อยกว่า ทุกองค์กร ทุกหน่วยงานล้วนต้องการบุคคลที่มีคุณภาพและมีความชำนาญเพื่อเข้าไปปฏิบัติงาน จึงต้องมีการคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถมาเข้าไปปฏิบัติงานในระบบต่างๆ เช่น ระบบราชการหรือพนักงานบริษัทเอกชนที่มีทั้งรายได้และสวัสดิการที่ดี ยิ่งในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงรายได้ ความมั่นคงและการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ที่อาจมีความแตกต่างจากกลุ่มประชาชนทั่วไป อาทิ สิทธิในการรักษาหรือสิทธิต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นความต้องการของบุคคลหลายกลุ่มและเกือบทุกชนชั้น ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่เรานั้นพึงจะได้รับกันอย่างทั่วถึงทุกคนและเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากในชีวิตประจำวัน (Non-Formal Education Center, 2020)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีก่อตั้งขึ้นเป็นวิทยาเขตแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ให้ชื่อว่าสภากาชาดมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วัดศรีจันทร์ (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ภายหลัง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ จัดตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยให้ชื่อใหม่ว่ามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และได้ย้ายไปอยู่ ณ บ้านโนนชัย ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2542 (Mahamakut Buddhist University Isan Campus, 2021) ได้ทำการจัดตั้งขึ้นมาและเปิดทำการสอนทั้งหมด 4 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และคณะศาสนาและปรัชญา จะมีการศึกษาในศาสตร์วิชาต่างๆที่มีความแตกต่างกันออกไปตามสาขาวิชาและหลักสูตร การจัดรูปแบบการเรียนการสอนได้มีการจัดให้มีการศึกษาภาคปฏิบัติในเวลาราชการและการศึกษาภาคพิเศษนอกเวลาราชการวันเสาร์และวันอาทิตย์ คณะสังคมศาสตร์เป็นอีกคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่ได้เปิดการเรียนการสอนทั้งหมด 3 สาขาวิชา ซึ่งมีสาขาวิชาการปกครอง สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการบูรณาการหลักพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกภายในสังคม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งเป็นการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สังคมศาสตร์ประกอบด้วยหลายแขนงในสาขาวิชาประกอบด้วย การสื่อสารศึกษา จิตวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการบูรณาการการเรียนรู้และเป็นศาสตร์ประยุกต์สามารถผสมผสานเข้ากับทุกสาขาวิชา ในปัจจุบันสถานะของสังคมศาสตร์ในวงการอุดมศึกษาไทยปัจจุบันค่อนข้างถูกละเลยความสำคัญ สาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งถูกลดสถานะลง หรือได้รับความสนใจจากนักศึกษาน้อยลง เนื่องจากเป็นแขนงวิชาที่ถูกมองว่าไม่ตอบสนองโดยตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงานและยังไม่นิยมของกลุ่มคนอีกเป็นจำนวนมากจึงอาจเกิดเสียงสะท้อนและด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ รวมกันอาจเป็นตัวกระตุ้นต่อความรู้สึกและจิตใจของนักศึกษา จนกลายเป็นความล้าใจ ความเครียด ความวิตกกังวล ความท้อแท้สิ้นหวังในการศึกษา

สถานการณ์ปัจจุบันได้มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 ซึ่งมีการแพร่ระบาดมาเป็นเวลานานและมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ซึ่งยากต่อการควบคุมในการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ด้วยจำนวนของผู้ติดเชื้อมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ส่งผลกระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งการประกอบอาชีพทั้งในกลุ่มลูกจ้างและผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีรายได้ลดลง ทั้งกลุ่มผู้ใช้แรงงานและกลุ่มนักศึกษาบางกลุ่มที่ได้มีการย้ายถิ่นฐานไปทำงานหรือไปศึกษาเล่าเรียนในที่ต่างๆ ส่งผลให้การมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวลดน้อยลง เนื่องจากได้มีมาตรการงดการเดินทางข้ามจังหวัดเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 จำเป็นต้องมีการรักษาระยะห่าง และทางด้านการศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน จำเป็นต้องติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ ทำให้นักศึกษาไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในทั้งกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ นักศึกษาบางรายต้องพักอาศัยและมีการทำกิจวัตรต่างๆอยู่ในหอพักเป็นเวลานานทั้งการเรียนและไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ มีโอกาสเกิดความฟุ้งซ่านเครียดและกดดันไม่มีพื้นที่ให้ระบายออก ทำให้เกิดความวิตกกังวล เกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง ซึ่งอาการเหล่านี้เป็นลักษณะของอาการคิดถึงบ้าน (Homesick) อาการนี้จะทำให้รู้สึกไม่สบายใจซึ่งจะส่งผลต่อระดับขวัญและกำลังใจ หากไม่สามารถจัดการกับความคิดและปรับอารมณ์ ความรู้สึกให้อยู่ในสภาวะปกติได้ก็อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต ดังนั้นในสถานการณ์ต้องเผชิญกับปัญหาที่ส่งผลกระทบกับสภาพจิตใจจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ บางครั้งอาจนำไปสู่การลาออกซึ่งสาเหตุมาจากหลายปัจจัยของแต่ละบุคคล คณะสังคมศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับคณะอื่นๆ ในปัจจุบันอาจจะยังไม่เป็นที่นิยม จึงอาจเกิดเสียงสะท้อนจนก่อให้เกิดความล้าใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา การทำการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถนำ

ผลการวิจัยมาประยุกต์เพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน หากนักศึกษาได้รับการจัดการกับระบบความคิดสะท้อนจุด และได้รับการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ก็จะสามารถสร้างความมั่นคงให้กับระดับขวัญและกำลังใจของตัว นักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียนต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
2. เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodologies) โดยการเก็บข้อมูลกลุ่มประชากร ตัวอย่าง คือ นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 180 คน โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview guideline) ซึ่งคณะสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษา พ.ศ.2564 มี 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ได้เปิดทำการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2562 ดังนั้นจึงมีนักศึกษาถึงเพียงแค่ชั้นปีที่ 3 (Mahamakut Buddhist University Isan Campus, 2021)

ชั้นปี	สาขาวิชา	จำนวนประชากรนักศึกษา/คน
ชั้นปีที่ 1	สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	25
ชั้นปีที่ 1	สาขาวิชาการปกครอง	13
ชั้นปีที่ 1	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	19
ชั้นปีที่ 2	สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	15
ชั้นปีที่ 2	สาขาวิชาการปกครอง	15
ชั้นปีที่ 2	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	11
ชั้นปีที่ 3	สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	11
ชั้นปีที่ 3	สาขาวิชาการปกครอง	15
ชั้นปีที่ 3	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	9
ชั้นปีที่ 4	สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	24
ชั้นปีที่ 4	สาขาวิชาการปกครอง	23
	รวม	180

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2564

คณะผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ (คฤหัสถ์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 180 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีการของยามานะ (Yamane,T. 1973) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$(n) = 180$$

$$\begin{aligned}
 & 1+180 (0.05)^2 \\
 & = \frac{180}{1.45} \\
 & = 124 \\
 & = 124 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ประกอบด้วย ด้านการศึกษา,ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียนและด้านครอบครัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด19

เครื่องมือที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง(Semi-structured interview guideline) โดยเน้นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ภูมิหลัง การดำเนินชีวิต การศึกษา และครอบครัวในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์(Content Analysis) การสรุปผลการศึกษาวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย (Presentation of the -Research Results) คณะผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลที่ครอบคลุมปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ปีการศึกษา พ.ศ.2564 ผลการวิจัยพบว่า ประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาจำนวน 124 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 89 คน ร้อยละ 72.40 และเพศชายจำนวน 35 คน ร้อยละ 27.60 มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 99 คน ร้อยละ 79.80 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 23 คน ร้อยละ 18.50 คน และมีอายุ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.60 ประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาส่วนมากกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 จำนวน 39 คน ร้อยละ 31.45 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.78 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.16 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 33 คน ร้อยละ 26.61

ระดับรายได้ครอบครัวของนักศึกษา ครอบครัวมีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน จำนวน 40 คน ร้อยละ 32.25 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท/เดือน จำนวน 40 คน ร้อยละ 32.25 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน จำนวน 16 คน ร้อยละ 12.90 ครอบครัวมีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท/เดือน จำนวน 15 คน ร้อยละ 12.10 และมีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 13 คน ร้อยละ 10.50 จากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่านักศึกษาส่วนมากจะมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20-25 ปี และจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีมากกว่านักศึกษาทุกชั้นปีเนื่องด้วยจากเหตุผลหรือปัจจัยด้านต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว การใช้ชีวิต ด้านการเงิน ขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาของนักศึกษา

จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาบางคนมีความจำเป็นต้องยุติการเรียนหรือต้องลาออกจากการศึกษาอยู่ จึงมีผลต่อจำนวนของนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีจำนวนที่ลดลง ดังนั้น นักศึกษาในชั้นปีที่ 1 จึงมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ด้วยเหตุผลต่างๆ ส่งผลให้นักศึกษาต้องจำเป็นต้องยุติการเรียนหรือลาออก ระบายได้ครบครันของนักศึกษา ส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน และ 10,001-15,000 บาท/เดือน ซึ่งเป็นระดับรายได้ค่อนข้างน้อย ระดับรายได้ของครอบครัวเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา ถ้าในครอบครัวมีระดับรายได้ที่น้อยทำให้ไม่สามารถสนับสนุนทางการศึกษาของบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก ส่งผลให้นักศึกษาบางรายต้องทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน เพื่อที่จะมีรายได้เสริมในการใช้จ่ายจากที่ครอบครัวสนับสนุนมาในบางส่วน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจของนักศึกษา คือ ด้านการศึกษา ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน และด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) จากการศึกษาพบว่า ด้านการศึกษานักศึกษามีขวัญและกำลังใจในการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) จากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า อาจารย์มีการเตรียมความพร้อมและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ด้วยสื่อต่างๆ ได้เป็นอย่างดีและบุคลากร อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันทำให้การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ นักศึกษาสามารถสอบถามอาจารย์ได้อย่างตรงไปตรงมา มีการปฏิสัมพันธ์สนทนากับเพื่อนในห้อง เพื่อสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาการเรียนได้

ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน พบว่า นักศึกษามีขวัญและกำลังใจในการดำเนินชีวิตในการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) จากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากครอบครัวเป็นอย่างมาก ซึ่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานเป็นมหาวิทยาลัยที่มีค่าลงทะเบียนที่เหมาะสมกับสถานะทางการเงินของนักศึกษา และยังเป็นวิทยาเขตที่มีขนาดไม่ใหญ่เกินไปทั้งบริเวณขนาดพื้นที่ อาคารเรียนและ บุคลากร อาจารย์ และนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความเป็นกันเอง จึงทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างและสภาพแวดล้อมของทางมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดีและสามารถดำเนินชีวิตและดูแลตนเองในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านครอบครัว พบว่า ครอบครัวมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการศึกษาและการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีทัศนคติ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับครอบครัว และนักศึกษาได้รับการสนับสนุนในการเรียนจากครอบครัวอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะครอบครัวเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาอยากให้บุตรได้รับการศึกษาที่ดีและสามารถนำทักษะความรู้ที่จะไปประกอบอาชีพในข้างหน้า ถือเป็นความภาคภูมิใจของคนในครอบครัว ในขณะที่เดียวกันที่ครอบครัวให้การสนับสนุนในการศึกษาของบุตรอย่างเต็มที่ จนบางครั้งอาจเกิดการจัดสรรเวลาระหว่างการทำงานกับการให้เวลาบุตรเกิด

ความไม่เหมาะสม จนอาจเกิดช่องว่างระหว่างคนในครอบครัวได้ ไม่มีเวลารับฟังหรือให้คำปรึกษาเวลาประสบปัญหา จึงทำโอกาสได้รับวิธีแก้ปัญหาจากครอบครัวได้อย่างเหมาะสมลดลง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 จากการศึกษา พบว่า นักศึกษายังขาดความพร้อมในด้านของอุปกรณ์และสถานที่ที่เหมาะสมในการเรียนออนไลน์ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสรรพื้นที่ในการเรียน รวมทั้งสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับนักศึกษาให้สามารถเข้าถึงการบริการ การเรียนรูปแบบออนไลน์ทำให้เกิดกระทบต่อการเรียนของนักศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาและมีการชี้แจงเพื่อให้ครอบครัวนักศึกษาเกิดความเข้าใจในการเรียน ดังนั้นจึงควรมีการจัดสรรพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นบริการเกี่ยวกับสถานที่ในการให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างเหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย มีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้ทราบเกี่ยวกับการเข้าถึงและเข้าใช้บริการสถานที่ รวมทั้งการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและการให้บริการด้านอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักศึกษาได้ใช้บริการเพราะส่วนมากจะเป็นการเรียนออนไลน์

องค์ความรู้ใหม่

ด้านการดำเนินชีวิต

1. การจัดสรรพื้นที่บริการกับนักศึกษาในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมและเข้าถึงบริการได้ง่าย
2. ระบบประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในช่วงมีกิจกรรมเพื่อลดความแออัดด้วยจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น
3. การจัดกิจกรรมที่เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ให้กับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาที่เข้ามาใหม่เกิดการปรับตัวได้ง่ายขึ้น

การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมากเพราะเป็นสภาพจิตใจที่เป็นตัวเชื่อมทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมา ถือเป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีขวัญและกำลังใจที่ดีจะแสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน และมีความสามารถในการรับมือต่อสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มากระทบได้ ในขณะเดียวกันถ้าหากขาดขวัญและกำลังใจ ก็อาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ในชีวิตจนส่งผลกระทบต่อ

ด้านการศึกษา

1. บุคลากรที่มีความคุ้นเคยกับนักศึกษา จึงสามารถให้คำแนะนำได้อย่างตรงไปตรงมา
2. บุคลากรมีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาเป็นอย่างดี หากมีการพัฒนาระบบรูปแบบการเรียนให้มีความเหมาะสมทันสมัยก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น
3. การมีกิจกรรมผ่อนคลายก่อนการเรียนจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ถาม-ตอบ เชิงประเด็นอย่างสร้างสรรค์
4. มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์บริการแก่นักศึกษา เนื่องจากในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 มีการเรียนออนไลน์เป็นจำนวนมาก

ด้านครอบครัว

1. ครอบครัวควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ในด้านการของนักศึกษา เช่น พันทรรพ์ กำลังใจ กำลังใจ
2. ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดีจะเกิดการแก้ปัญหาาร่วมกัน และมีความเอาใจใส่ต่อการ

หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เป็นคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ประกอบด้วย

1. ทาน คือ การให้การแบ่งปันในเรื่องของวัตถุสิ่งของในการเรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกในเรื่องของสวัสดิภาพความเป็นอยู่ ความพึงพอใจของนักศึกษา ทั้งด้านอุปกรณ์การเรียน สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย จึงควรมีการจัดสรรพื้นที่ให้มีความเหมาะสมเพื่อบริการนักศึกษา เป็นการแบ่งปันในด้านของวัตถุภายนอกที่สามารถยกระดับขวัญและกำลังใจของนักศึกษาในการเรียนได้
2. ปิยวาจา คือ การกล่าวคำสุภาพ มีความไพเราะ การแนะนำในสิ่งที่ประโยชน์ ปิยวาจาเปรียบเสมือนตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งระหว่างนักศึกษากับครอบครัว อาจารย์และเพื่อน ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงในการแนะนำชักจูงไปในทางที่ดี
3. อุตถจริยา คือ การให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ประโยชน์ โดยเฉพาะการสนับสนุนแบ่งปันในเรื่องของความรู้และการให้การศึกษา โดยผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องซึ่งจะให้นักศึกษามีความรู้จักกันมากขึ้น
4. สมานัตตา คือ การวางตนเสมอ วางตนอย่างเหมาะสม การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอต่อกัน ถือเป็นความสัมพันธ์ที่ดีอย่างหนึ่ง การให้ความเคารพซึ่ง

ขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาของนักศึกษา จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาบางคนมีความจำเป็นต้องยุติการเรียนหรือต้องลาออกจากการศึกษาอยู่ จึงมีผลต่อจำนวนของนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีจำนวนที่ลดลง ดังนั้น นักศึกษาในชั้นปีที่ 1 จึงมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ด้วยเหตุผลต่างๆ ส่งผลให้นักศึกษาต้องจำเป็นยุติการเรียนหรือลาออก ระดับรายได้ครอบครัวของนักศึกษา ส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน และ 10,001-15,000 บาท/เดือน ซึ่งเป็นระดับรายได้ค่อนข้างน้อย ระดับรายได้ของครอบครัวเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา ถ้าในครอบครัวมีระดับรายได้ที่น้อยทำให้ไม่สามารถสนับสนุนทางการศึกษาของบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก ส่งผลให้นักศึกษาบางรายต้องทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน เพื่อที่จะมีรายได้เสริมในการใช้จ่ายจากที่ครอบครัวสนับสนุนมาในส่วนหนึ่ง

ผลจากการการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสานในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ซึ่งศึกษาใน 3 ประเด็นคือ ด้านการศึกษา ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน และด้านครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.75$) และแยกเป็นรายประเด็น พบว่า นักศึกษามีขวัญและกำลังใจในการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความเป็นกันเอง และสามารถให้คำแนะนำกับนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาในการเรียนได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา มีรูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันนี้มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 จึงมีการปรับรูปแบบการเรียนเป็นแบบออนไลน์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ทั้งด้านเนื้อหาการเรียน ด้านอุปกรณ์ในการสื่อสารการเรียนและสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ajareewattana, and Potariya (2021) เรื่องการศึกษาสภาพจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาของนักศึกษาโครงการพิเศษ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาของนักศึกษาโครงการพิเศษโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อหา สื่อการสอน ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งสองทางระหว่างผู้ส่งสาร กับผู้รับสารคือนักศึกษาซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษา

ด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน พบว่า นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน มีระดับขวัญและกำลังใจในการดำเนินชีวิตในการเรียนการศึกษอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นวิทยาเขตที่มีลักษณะด้านกายภาพด้านเนื้อที่จำกัด ด้านสภาพแวดล้อมพื้นที่อาคารเรียนไม่ได้มีความซับซ้อนมาก รวมไปถึงนักศึกษามีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างที่ดีไม่ว่าจะเป็นเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง บุคลากรและอาจารย์ โดยมีกิจกรรมที่เป็นสื่อกลางในการสร้างสัมพันธ์ภาพให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบริบทความเป็นอยู่ การเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยและบุคคลรอบข้างได้เป็นอย่างดีเหมาะสมสามารถดำเนินชีวิตดูแลตัวเองในด้านต่างๆ ทั้งการเรียน หน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้อย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับผล Laosaku (2019) ได้ทำการศึกษา เรื่องการปรับตัวอย่างเหมาะสมของนักศึกษาชั้นปี 1 มหาวิทยาลัยศิลปกร พระราชวังสนามจันทร์ พบว่านักศึกษา มีการปรับตัวทางสังคมอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากให้ความสำคัญกับสัมพันธ์ภาพกับบุคคลรอบข้าง นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับที่ดีแสดงให้เห็นว่านักศึกษาทำหน้าที่บทบาทการเป็นนักศึกษาได้ดี แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจะมีความใกล้ชิดกันเป็นอย่างมาก เกิด การแนะนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์เรื่องราวต่างๆ เวลาที่ประสบปัญหา ซึ่งจะทำให้นักศึกษา มีระดับขวัญและกำลังใจที่ดีและเกิดความมุ่งมั่นในการศึกษาไม่ได้อารมณ์เดียว

ด้านครอบครัว จากการศึกษาพบว่า มีขวัญและกำลังใจจากการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.94$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญที่สุดและมีอิทธิพล เป็นอย่างมากต่อตัวนักศึกษาเป็นอย่างมาก ครอบครัวถือเป็นส่วนสำคัญในการผลักดัน สนับสนุนทางการศึกษา ให้กับบุตร หลาน หรือตัวนักศึกษาเอง ทั้งด้านทุนทรัพย์ ด้านกำลังใจ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ได้รับการสนับสนุน จากครอบครัวอย่างเหมาะสม ครอบครัวมีความเข้าใจในสาขาวิชาที่เรียนและได้รับวิธีแก้ปัญหาจากครอบครัวได้ เมื่อประสบปัญหาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษา Kongcheau (2018) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัย ด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียน ด้านครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน เติร์มอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ โดยรวมพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากคือ ปัจจัยด้านครอบครัว คือปัจจัยทางด้านครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญ เพราะนอกจาก เป็นแหล่งให้กำเนิดแล้วและยังเป็นสถาบันที่ให้การอบรมเลี้ยงดู

สรุป

ขวัญและกำลังใจเปรียบเหมือนสภาพจิตใจที่นำมาสู่ความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการเรียนของ นักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ และยังเกี่ยวข้องกับความรู้สึกในเรื่องของสวัสดิ ภาพ ความพึงพอใจ ความสุขสบายใจแม้ว่าขวัญและกำลังใจจะมีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็น ด้วยตาเปล่า แต่สามารถสังเกต เห็นได้จากรูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออก เช่น เป็นผู้ที่มีความ กระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นและความมั่นใจเอาใจใส่ต่อบทบาทที่ได้รับ รวมทั้งมีความสามารถในการรับมือ ต่อสภาพปัญหาเหตุการณ์ต่างๆ ขวัญและกำลังใจจึงเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นต้องมีการบำรุงและเสริมสร้างให้มี ความมั่นคง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับหลักการในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในเรื่องของการเสริมพลัง อำนาจ เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจในตนเอง ความสามารถและความเข้มแข็งให้มีพลังอำนาจในตนเอง ในการที่จะเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับนักศึกษานั้นจะต้องมีการสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับนักศึกษา ในทุก ๆ ด้าน เช่น การประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมระหว่างทางมหาวิทยาลัยกับ

ผู้ประกอบการ โดยการเชิญผู้ประกอบการเข้ามาให้คำปรึกษาและนำปัญหาด้านการเรียนและการจัดหางาน เพื่อให้นักศึกษามีรายได้พิเศษที่จะสามารถดูแลตนเอง และไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องมีความเชื่อที่ต้องเปลี่ยนแปลงตนเองกับสภาพแวดล้อมให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข และการเสริมพลังอำนาจสามารถนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างและนโยบายที่สร้างสภาพแวดล้อมในการเสริมพลังอำนาจ ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่ตัวบุคคล ทั้งนี้ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ จะทำให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ทำให้รับรู้อำนาจของสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดระดับขวัญและกำลังใจจะทำให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออก แม้ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ต้องมีการปรับรูปแบบการเรียนรู้มาเป็นแบบออนไลน์ นักศึกษาส่วนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน คณะสังคมศาสตร์ ได้รับผลกระทบในด้านเนื้อหาการเรียนทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาไม่เท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาแต่ละคนจะมีสถานภาพที่แตกต่างกัน ทั้งอายุ และระดับรายได้ครอบครัวจึงทำให้ความพร้อมในการเรียนออนไลน์มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ความเข้าใจในการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน และการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่มีการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมห้อง เหมือนกับที่เคยนั่งเรียนในห้องเรียนตามปกติ ด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่อาจมีความเสถียรไม่เท่าที่ควร วิทยาเขตจึงได้มีการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและการให้บริการด้านอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักศึกษาได้ใช้บริการเนื่องจากส่วนมากจะเป็นการเรียนออนไลน์และการส่งงานและการค้นหาข้อมูลในการทำงานซึ่งจะมีการใช้แบบระบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ รวมไปถึงการจัดสรรพื้นที่ให้บริการบริการนักศึกษาให้มีความเหมาะสมในการให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม และเข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้กำลังใจจากครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการเติมเต็มหากนักศึกษาได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม ทั้งกำลังใจกำลังใจ การเอาใจใส่ดูแลในด้านต่างๆ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเพื่อน ครอบครัว อาจารย์ การมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม คนรอบข้างจะมีความสัมพันธ์กับตัวของบุคคลทำให้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกจะมีความสอดคล้องกับขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับหลักการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้เข้าถึงแหล่งพลังอำนาจหรือทรัพยากรของตนเอง โดยการดึงเอาแหล่งประโยชน์ทั้งภายในตัวเองความคิด ความเชื่อ ทศนคติและแหล่งประโยชน์ในสิ่งแวดล้อม ครอบครัว บุคคลรอบข้าง สถานศึกษา เพื่อที่จะเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติให้บุคคลนั้นสามารถปรับตนเองได้และมองเห็นศักยภาพ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้วยการรับฟัง การเล่าเรื่อง การสะท้อนความคิดของบุคคล เพื่อให้เกิดความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นครอบครัว เพื่อน อาจารย์ที่เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาจะทำให้เกิดความมั่นใจใจจิตใจและมีขวัญและกำลังใจที่ดี และทางมหาวิทยาลัยหรือบุคลากร ศึกษาความต้องการและความจำเป็นในการที่จะพัฒนา นักศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด สร้างแรงจูงใจและกำลังใจนักศึกษา โดยการให้

นักศึกษามองเห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเรียน มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในด้านการเรียน ซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะต้องมีแบบแผนรองรับความต้องการของนักศึกษาในเรื่องของการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการหรือจัดหางานเพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาที่ต้องการมีอาชีพเพื่อหารายได้พิเศษ หรือการจัดตั้งชมรมที่ทำให้นักศึกษามีรายได้เสริม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการสร้างขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในสถานการณ์ แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ดังนี้

1.1. การสร้างขวัญและกำลังใจในการศึกษาของนักศึกษาด้านการศึกษา พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นการออนไลน์ซึ่งนักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาไม่เท่าที่ควรจะเป็นจนอาจก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดหาอุปกรณ์ในการสื่อสารและมีการจัดสรรสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่มีความเหมาะสมในการเรียน ไม่สั่นรบกวนและมีระบบถ่ายทอดสัญญาณที่มีการรับส่งสัญญาณอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีขวัญและกำลังใจในการเรียนจนนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพขึ้น

1.2. การสร้างขวัญและกำลังใจด้านการดำเนินชีวิตในการเรียน สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีความร่มรื่น ด้านบุคลากร นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเป็นกันเองจึงทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในขณะที่นักศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ทางมหาวิทยาลัยควรมีการจัดสรรพื้นที่ในการบริการที่เกี่ยวกับสถานที่ให้อ่านยต่อการเรียน โดยเฉพาะการทำงานของนักศึกษาที่ต้องมีการทำงานเป็นเวลานาน รวมทั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตอุปกรณ์ที่นักศึกษาสามารถใช้งานได้ตามความเหมาะสมเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายให้กับนักศึกษาเกี่ยวกับบริการอินเทอร์เน็ต

1.3. ด้านครอบครัว มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการศึกษาดังนั้น การที่นักศึกษาจะมีระดับขวัญและกำลังใจในการศึกษาที่ดีได้นั้น ควรจะมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการเรียนการสอนให้กับครอบครัวของนักศึกษาได้เข้าใจถึงกระบวนการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิดเพื่อนสร้างความเข้าใจในวิธีการเรียนการสอน เพราะส่วนมากครอบครัวจะเข้าใจว่า การเรียนออนไลน์ไม่ใช่การเรียน ดังควร ควรที่จะมีการสื่อสารเพื่อให้ ครอบครัวมีความเข้าใจในการเรียนของนักศึกษา มีความสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักศึกษาจนนำไปสู่การสนับสนุนที่ดีจะทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการเรียนอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องถึงแนวทางการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของนักศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนในมหาวิทยาลัยและบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายในการศึกษาเพราะหลังจากช่วงสถานการณ์โควิด มีทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่ต้องมีการปรับตัวที่จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษา เช่น สถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าทำงานหลังเวลาเรียนซึ่งจะเป็นแหล่งรายได้เสริมให้กับนักศึกษาแต่จะต้องไม่มีผลกระทบต่อการเรียน การลงสำรวจพื้นที่และเยี่ยมบ้านนักศึกษาที่ประสบปัญหาและไม่ประสบปัญหาเพื่อให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่สถานะทางสังคมและการเป็นอยู่ของนักศึกษาที่จะมีความสัมพันธ์กับการคงอยู่และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาต่อไป

References

- Ajareewattana, W. & Potariya, P. (2021). Online Teaching And Learning During The COVID-19 Pandemic of M.B.A. Students.Master Degree of Business Administration. Ramkhamhaeng University.
- Chareountham, J. (1998). Learning System for Thinking Process. Nonthaburi: Surat Printing.
- HR NOTE.asia. (2019). The Importance of Education to Develop Human Resource. Retrieved September 14, 2021, From <https://th.hrnote.asia>.
- Kongcheau, P. (2018). The Influenced Factors of Students, School and Family with The Success of 12th Grade Students Triamudomsuksanomklao Samutprakan. Research Report of Educational Administration, Faculty of Education, Burpha University.
- Laosaku, T. (2019). Proper Behavior Modification of 1st Year Students Silapakorn University Sanam Chandra Palace. Research Report. Psychology and Guidance, Faculty of Education, Silapakorn University.
- Mahamakut Buddhist University Isan Campus. (2021). Student Registration Information. Retrieved April 9, 2021, from <http://www.mbuisc.ac.th>.
- Non-Formal Education Center (2020). The Importance of Education. Retrieved July, 12, 2022, from <http://www.clarissaforoaklandschools.com>.
- Yamane,T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper and Row. Retrieved January 12,2021, from <https://www.scirp.org/>.